

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра загальної і соціальної психології та соціології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С.В.

Протокол № 17 від 17.10. 2018 р.

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

Сучасні концепції управління соціальною сферою

Підготовки «Магістр»

Спеціальності 054 Соціологія
освітньої програми Соціологія

Луцьк – 2018

Програма навчальної дисципліни «МАГІСТР», галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності Соціологія, за освітньою програмою Соціологія

Розробник: Кузьмук О. М., старший викладач кафедри загальної та соціальної психології та соціології, кандидат соціологічних наук

Рецензент: Любчук В. В., старший викладач кафедри загальної та соціальної психології та соціології, кандидат соціологічних наук

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри загальної та соціально психології і соціології

протокол № 3 від 19.09.2018

Завідувач кафедри: (Лазорко О.В.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету психології та соціології

протокол № 2 від 19.09.2018

Голова науково-методичної комісії факультету (Іванашко О.Є.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

© Кузьмук О. М., 2018 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни подається згідно з навчальним планом спеціальності і представляється у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	0301 Соціально-політичні науки, 8.03010101 Соціологія, Соціологія, Магістр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 2
		Семестр третій
		Лекції 22 год.
ІНДЗ: є		Практичні (семінарські) 20 год. Лабораторні - год. Індивідуальні - год.
		Самостійна робота 98 год.
		Консультації 10 год.
	Форма контролю: залік	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Даний курс розкриває специфіку соціологічного аналізу концепцій управління соціальною сферою, взаємозв'язку соціальної сфери та соціальної політики, моделей реформування галузей соціальної сфери, структури та рівнів управління соціальною сферою, розвиток галузей соціальної сфери в контексті управлінських практик. Приділяється увага державним програмам розвитку соціальної сфери, зокрема аналізуються державні програми як механізм управління соціальною сферою, акцентується і на актуальних проблемах і шляхах розвитку соціальної сфери міста, регіону, держави в контексті управлінської парадигми.

У програмі представлено тематичний план лекційних та семінарських занять, теми ІНДЗ, список обов'язкової та додаткової літератури, а також порядок нарахування балів за шкалою ECTS та національною шкалою.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- оволодіють знаннями щодо соціальної сфери як сукупності соціальних відношень, ролі соціальної сфери в реалізації умов, що забезпечують якість життя громади;
- ознайомляться із системним підходом до аналізу соціальної сфери та соціальної політики;
- вивчать концептуальні засади управління соціальною сферою;
- отримають необхідні знання про моделі реформування галузей соціальної сфери, планування та прогнозування розвитку соціальної сфери;

- оволодіють знаннями щодо структури та рівнів управління соціальною сферою;
- з'ясують особливості регулювання соціально гострих проблем населення в соціальній сфері міста;
- отримають необхідні знання про розвиток галузей соціальної сфери в контексті управлінських практик;
- вивчать міжнародні аспекти управління соціальною сферою;
- ознайомляться з діяльністю міжнародних інституцій з управління соціальною сферою;
- ознайомляться із державними програмами як механізмами управління соціальною сферою;
- набудуть навичок ведення дискусії, обговорення питань з актуальних проблем і шляхів розвитку соціальної сфери міста, регіону, держави в контексті управлінської парадигми.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна складається із 3-х змістових модулів.

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Соціальна сфера як об'єкт і суб'єкт управління в сучасному суспільстві					
Тема 1. Соціальна сфера як сукупність соціальних відношень. Роль соціальної сфери в реалізації умов, що забезпечують якість життя громади	8	2	2	4	
Тема 2. Соціальна сфера і соціальна політика: системний підхід	8	2	2	4	
Тема 3. Моделі реформування галузей соціальної сфери	6	2		4	
Тема 4. Планування та прогнозування розвитку соціальної сфери	12	2	2	6	2
Разом за модулем 1	34	8	6	18	2
Змістовий модуль 2. Актуальні аспекти управління в соціальній сфері					
Тема 5. Концептуальні засади управління соціальною сферою	14	2	2	10	
Тема 6. Структура та рівні управління соціальною сферою	10	2	2	6	
Тема 7. Регулювання соціально гострих проблем населення в соціальній сфері міста	6			6	

Тема 8. Розвиток галузей соціальної сфери в контексті управлінських практик	14	2	2	8	2
Тема 9. Моделі управління соціальною сферою: міжнародний досвід	18	2	2	12	2
Тема 10. Міжнародні інституції з управління соціальною сферою	20	2	2	14	2
Разом за модулем 2	82	10	10	56	6
Змістовий модуль 3. Державні програми розвитку соціальною сферою					
Тема 11. Державні програми як механізм управління соціальною сферою	18	2	2	12	2
Тема 12. Актуальні проблеми і шляхи розвитку соціальної сфери міста, регіону, держави в контексті управлінської парадигми	16	2	2	12	
Разом за модулем 3	34	4	4	24	2
Всього годин:	150	22	20	98	10

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Створити глосарій основних термінів дисципліни.
2. Проаналізувати та типологізувати публікації у фахових журналах з соціологічних дисциплін за тематичним спрямуванням.
3. Закріпити отримані знання з дисципліни шляхом звернення до першоджерел.

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ).

Теми ІНДЗ:

1. Соціальна сфера життя суспільства і соціальна політика
2. Соціальна сфера як сукупність умов, що забезпечують якість життя громади
3. Проблеми соціальної сфери українського суспільства
4. Методи аналізу соціальної сфери життя суспільства
5. Моделі соціальної сфери
6. Моделі реформування галузей соціальної сфери
7. Управління соціальною сферою в контексті управлінських практик
8. Планування та прогнозування розвитку соціальної сфери
9. Управління людськими ресурсами в соціальній сфері
10. Людський потенціал в соціальній сфері міста
11. Діагностика проблем соціальної сфери життя суспільства
12. Структура та рівні управління соціальною сферою
13. Управління в системі охорони здоров'я
14. Управління в системі освіти
15. Управління в культурній та мистецькій сфері

16. Демографічна політика в контексті розвитку соціальної сфери
17. Характеристика основних компонентів соціальної сфери міста
18. Організаційна структура соціальної сфери в місті
19. Актуальні проблеми у сфері управління соціальною сферою в місті
20. Державна політика, що реалізується в соціальній сфері міста: пріоритети і механізми реалізації
21. Міжнародні аспекти управління соціальною сферою
22. Моделі управління соціальною сферою: міжнародний досвід
23. Міжнародні інституції з управління соціальною сферою
24. Розвинуті світові практики в системі соціального страхування
25. Розвинуті світові практики в розвитку системи зайнятості населення
26. Проблема соціальної включеності в місті
27. Проблема підвищення рівня і якості життя населення як пріоритетний напрям в управлінні соціальною сферою
28. Розвиток пенсійного забезпечення в сучасний період і проблеми соціального захисту працюючих
29. Особливості розвитку соціальної сфери в місті

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з трьох змістових модулів та її вивчення передбачає виконання ІНДЗ (табл. 4). У цьому випадку підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів);
2. модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

Таблиця 3

Поточний контроль (мах = 40 балів)										Модульний контроль (мах = 60 балів)			Загальна кількість балів	
Модуль 1										Модуль 2				
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3		ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	МКР 3	
T 1	T 3	T 4	T 5	T 6	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12		20	20	20	100
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	10				

Шкала оцінювання

Таблиця 6

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бідак В. Гуманістична складова соціальної політики в умовах економічних трансформацій / В. Бідак // Україна: аспекти праці.— 2001.— № 5.
2. Борецька Н. П. Соціальний захист населення на сучасному етапі: стан і проблеми / Н. П. Борецька.— Донецьк, 2001.
3. Величко О. Бюджетне фінансування соціальної інфраструктури. Проблеми та перспективи / О. Величко // Економіка України.— 1997.— № 7.— С. 12–24.
4. Витренко Н. Социальная инфраструктура Украины. Оценка уровня и перспектив развития / Н. Витренко.— К., 1993
5. Гайдуцький П. Фінансування соціальної політики / П. Гайдуцький, О. Подолева.— К.: Вид-во УАДУ, 1995.— 64 с.
6. Ганслі Теренс М. Соціальна політика та соціальне забезпечення за ринкової економіки / Ганслі Теренс М.— К.: Основи, 1996.
7. Демографічна криза в Україні. Проблеми дослідження, витоки, складові, напрями протидії / За ред. В. Сташенка.— К., 2001.
8. Економічний розвиток і державна політика. Практикум. Вип. 8. Соціальна політика / За заг. ред. І. Розпугенка.— К., 2002.
9. Зайнятість та ринок праці: Міжвід. наук. зб. / Відп. ред. В. Онікієнко.— К., 2001.— Вип. 11.
10. Закон України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» // Закони України. Т. 4. — К.: АТ «Книга», 1996.— С. 247–267.
11. Закон України «Про зайнятість населення» // Закони України. Т. 1. — К.: АТ «Книга», 1993. — С. 252–268.
12. Закон України «Про колективні договори і угоди» // Закони України.— К.: Книга, 1996.— Т. 6.— С. 5–11.
13. Закон України «Про оплату праці» // Закони України. Т. 8. — К.: АТ «Книга», 1996.— С. 210–218.
14. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» // Закони України. Т. 1. — К.: АТ «Книга», 1996.— С. 301–309.
15. Закон України «Про пенсійне забезпечення» // Закони України.— К.: Книга, 1996.— Т. 2.— С. 254–285.
16. Закон України «Про зайнятість населення» // Закони України.— К.: Книга, 1993.— Т. 1. — С. 252–268.
17. Іванова О. Соціальна політика: теоретичні аспекти / О. Іванова.— К., 2003.
18. Іванова В. Пенсійна реформа в Україні / В. Івашкевич // Україна: аспекти праці.— 2001.— № 2.
19. Карлін Н. Фінансове забезпечення закладів соціальної сфери / Н. Карлін // Фінанси України.— 1999.— №1.
20. Конституція України.— К.: Право, 1996.— 54 с.
21. Лібанова Е. Ринок праці (соціально-демографічні аспекти) / Е. Лібанова.— К., 1996.
22. Мандибура В. Соціальна політика держави та її структурні складові / В. Мандибура // Україна: аспекти праці.— 2000.— № 7.
23. Основи законодавства України про культуру // Голос України.— 1993.- 28 березня
24. Основы социальной работы: Учебник / Отв. ред. Н. Павленок.— М.: ИНФРАМ, 1997 — 124 с.
25. Пал Леслі А. Аналіз державної політики / Пал Леслі А.— К.: Основи, 1999.
26. Петюх В. Ринок праці: Навч. Посіб / В. Петюх.— К., 1999.

27. Проблеми бідності в контексті української стратегії реформ. Ефективність державного управління / За заг. ред. І. Розпутенка.— К., 2002.
28. Роик В. Социальное страхование: история, проблемы, пути совершенствования / В. Роик. — М., 1994.
29. Скрипнюк О. Соціальна правова держава в Україні. Проблеми теорії і практики / О. Скрипнюк.— К., 2000.
30. Скуратівський В. Етносоціальна культура: проблема саморегулювання / В. Скуратівський.— К., 1993.
31. Скуратівський В. Соціальна політика в контексті європейської стратегії в Україні / В. Скуратівський // Вісн. УАДУ при Президентіві України.— 2002.— № 3.
32. Скуратівський В. Соціальна політика: Навч. посіб. для слухачів, аспірантів, докторантів спеціальності «Державне управління» / В. Скуратівський, О. Палій, Е. Лібанова.— К.: Видво УАДУ, 1997.— 360 с.
33. Скуратівський В., Палій О. Основи соціальної політики / В. Скуратівський, О. Палій.— К.: МАУП, 2002.
34. Скуратівський В., Шевченко М. Соціальні системи та соціологічні методи дослідження: Навч. посіб / В. Скуратівський, М. Шевченко.— К.: Вид-во УАДУ, 1998.— 188 с.
35. Смирнов С. Региональные аспекты социальной политики / С. Смирнов.— М.: Гелиос, 1999.— 88 с.
36. Спікер П. Соціальна політика: теми та підходи / П. Спікер.— К.: Фенікс, 2000.
37. Стоян О. Соціальна політика держави та профспілки / О. Стоян // Україна: утвердження незалежності держави.— К., 2001.
38. Українське суспільство на протязі третього тисячоліття / За ред. М. Шульги.— К., 1999.
39. Ягодка А. Г. Соціальна інфраструктура і політика: Навч. Посіб / А. Г. Ягодка.— К.: КНЕУ, 2000.— 212 с.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

Формою підсумкового семестрового контролю є залік, що проводиться у письмовій формі згідно зазначених питань.

1. Поняття «соціальна сфера» і її характеристики як специфічної соціальної структури
2. Основні елементи соціальної сфери як соціальної системи
3. Галузі соціальної сфери: види і характеристика
4. Соціальне середовище і соціальна сфера: особливості їх взаємодії
5. Фактори, що впливають на розвиток соціальної сфери
6. Поняття суперечностей, що присутні соціальній сфері в сучасних соціально-економічних умовах
7. Соціальна інфраструктура як провідний елемент соціальної сфери
8. Поняття про потреби людини в контексті обґрунтування необхідності розвитку соціальної сфери в Україні
9. Стан українського суспільства в контексті розвитку соціальної сфери: аналіз гострих проблем
10. Поняття «соціальна політика» і її загальна характеристика
11. Особливості сучасної державної соціальної політики

12. Концептуальний підхід у формуванні і реалізації соціальної політики в сучасній Україні
13. Поняття і характеристика принципів соціальної політики
14. Соціальна справедливість як загальновизнана цінність і провідний принцип реалізації соціальної політики
15. Поняття про соціальну відповідальність і її роль в реалізації соціальної політики в сучасній Україні
16. Моделі соціальної політики: поняття, види, особливості українського підходу і його впливу на розвиток соціальної сфери
17. Поняття об'єктів і суб'єктів соціальної політики
18. Державна соціальна політика: цілі, пріоритети і особливості реалізації
19. Напрями реалізації соціальної політики в контексті розвитку соціальної сфери
20. Програмний механізм розвитку соціальної сфери
21. Поняття «управління» і «соціальне управління»: характеристика і основні ролі
22. Сучасні концепції управління соціальною сферою: суть і особливості застосування
23. Управління в соціальній сфері як специфічна структура: регіональний підхід
24. Поняття про вертикальні і горизонтальні структури управління окремими елементами соціальної сфери
25. Класифікація програм в соціальній сфері
26. Роль інформаційних технологій в розвитку соціальної сфери
27. Поняття «трансформація», «інновація», «модернізація» і їх використання до аналізу сучасного стану соціальної сфери
28. Моделі реформування галузей соціальної сфери